

Alles over inclusie, toegankelijkheid en VN-verdrag Handicap

(VNG, 29 juli 2020) <https://vng.nl/nieuws/alles-over-inclusie-toegankelijkheid-en-vn-verdrag-handicap>

Het creëren van een inclusieve samenleving is niet eenvoudig. Daarom ondersteunt het VNG-project Iedereen doet mee! gemeenten bij deze taak. Het nieuwste hulpmiddel is een uitgebreid overzicht van informatiebronnen over inclusie, toegankelijkheid en het VN-verdrag Handicap.

Lokale Inclusie Agenda

In juli 2016 heeft Nederland het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (VN-verdrag Handicap) geratificeerd. Sindsdien zijn gemeenten verplicht om inclusief beleid te maken, in de vorm van een Lokale Inclusie Agenda.

Overzicht van achtergrondinformatie

De belangrijkste informatiebron voor een Lokale Inclusie Agenda zijn de ervaringen van inwoners met een beperking. Het kan daarnaast echter ook helpen om wat achtergrondinformatie te hebben over de thema's die in een Lokale Inclusie Agenda aan bod kunnen komen. Een overzicht van mogelijk relevante achtergrondinformatie is nu te vinden in het nieuwe online document:

- [Informatiebronnen over inclusie, toegankelijkheid en het VN-verdrag Handicap \(google docs\)](#)

Bronnen in 10 categorieën

Naast publicaties van de VNG zelf, bevat het overzicht ook veel lees-, kijk- en luisterbronnen van andere organisaties. De bronnen zijn onderverdeeld in 10 categorieën van onderwerpen die van belang zijn voor het werken aan een inclusieve samenleving voor mensen met een beperking:

1. VN-verdrag Handicap
2. Lokale Inclusie Agenda
3. Bewustwording & Bejegening
4. Communicatie & Dienstverlening
5. Onderwijs & Ontwikkeling
6. Thuis
7. Werk & Inkomen
8. Vrije tijd
9. Vervoer
10. Welzijn, gezondheid & ondersteuning

Handreiking Lokale Inclusie Agenda

(VNG, z.j.) <https://vng.nl/artikelen/handreiking-lokale-inclusie-agenda>

Deze handreiking heeft als doel gemeenten te ondersteunen bij het opstellen van een Lokale Inclusie Agenda: een verplichting die voortkomt uit de ratificatie van het VN-verdrag handicap.

De Handreiking Lokale Inclusie Agenda bestaat uit 3 onderdelen:

1. **Waarom?**

De toelichting: waarom is een Lokale Inclusie Agenda verplicht? (Dat leest u hieronder)

2. **Hoe?**

De routekaart: hoe maakt u een Lokale Inclusie Agenda?

3. **Wat?**

De index: wat staat er in een Lokale Inclusie Agenda?

DOEL VAN HET VN-VERDRAG

Het VN-Verdrag heeft als doel dat de wereld toegankelijk en inclusief wordt voor iedereen. De samenleving moet ervoor zorgen dat de achterstanden die mensen met een beperking ervaren om volwaardig mee te kunnen doen, worden weggenomen.

Het verdrag is een mensenrechtenverdrag: het beschrijft de rechten van mensen met een beperking of chronische ziekte op gelijke behandeling en participatie. Om deze (mensen)rechten te realiseren, is het belangrijk dat de toegankelijkheid van onderwijs, werk, wonen, omgeving, informatie, gebouwen, mobiliteit, passende zorg en ondersteuning, participatie en dienstverlening goed geregeld zijn.

Voor gemeenten betekent dit dat zij passende maatregelen moeten nemen zodat personen met een handicap zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk kunnen leven. Dus dat mensen met een beperking:

- vrijelijk kunnen kiezen waar, met wie en hoe zij willen wonen en leven
- de beschikking hebben over zorg en diensten die hen waar nodig ondersteunen bij het participeren in de samenleving
- net als iedereen toegang hebben tot informatie, producten, openbare voorzieningen, maatschappelijke diensten, gebouwen en openbare ruimte

Niet alle voorzieningen in de gemeente hoeven direct toegankelijk te zijn: het gaat om een geleidelijke verbetering. Bij nieuw beleid moet u wel altijd direct rekening houden met de positie van mensen met een beperking. Het VN-Verdrag spreekt daarom bij de ontwikkeling van nieuwe producten of nieuw beleid ook over 'design for all'. Wanneer je bij het ontwerpen van beleid direct uitgaat van 'de toegang en bruikbaarheid voor iedereen' in plaats van 'toegang en bruikbaarheid voor de gemiddelde gebruiker' sluit je niemand uit.

DE TOELICHTING: WAAROM IS EEN LOKALE INCLUSIE AGENDA VERPLICHT?

In juli 2016 heeft Nederland het VN-Verdrag rechten voor mensen met een handicap (verder: VN-Verdrag) geratificeerd. Met de ratificatie van dit VN-Verdrag is aan de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet de verplichting toegevoegd om in het periodiek plan op te nemen hoe de gemeenteraad uitvoering geeft aan het verdrag. Het 'Amendement Van der Staaij en Bergkamp' geeft aan dat het de voorkeur verdient dat deze periodieke plannen worden samengevoegd tot één integraal plan voor het hele sociaal domein.

Tegelijkertijd stelt het Besluit toegankelijkheid dat alle sectoren, dus ook de overheid, een actieplan moeten maken waarin zij aangeven hoe zij werken aan de geleidelijke verwezenlijking van de algemene toegankelijkheid, dus ook buiten het sociaal domein. Deze handreiking kunt u gebruiken als basis voor een actieplan Lokale Inclusie Agenda, waarin u samen met mensen met een beperking uitwerkt hoe uw gemeente de verwezenlijking van de algemene toegankelijkheid (een “inclusieve samenleving”) wil bereiken.

- [Besluit toegankelijkheid \(via overheid.nl\)](#)

OVER WIE GAAT DE LOKALE INCLUSIE AGENDA?

Bij het maken van de handreiking zijn we uitgegaan van de beschrijving van ‘de doelgroep’ in het landelijke implementatieprogramma Onbeperkt Meedoen! Die sluit aan bij het VN-Verdrag zelf dat van toepassing is op: ‘alle soorten handicaps die mensen kunnen beperken in het meedoen in de samenleving. Het gaat zowel om lichamelijke als mentale (psychische en verstandelijke) beperkingen en chronische ziekten’. Deze beperkingen ervaren mensen in al hun levensfasen, van kind, tot jongere, volwassene en oudere.

In een inclusieve samenleving kan iedereen meedoen en wordt niemand gediscrimineerd of uitgesloten. Voor mensen met een beperking betekent een inclusieve samenleving dat ze meedoen op voet van gelijkheid, dat ze regie hebben over hun eigen leven en dat ze toegang hebben tot dezelfde voorzieningen en diensten als mensen zonder beperking.

Wanneer het gaat over ‘inclusie’ wordt vaak een bredere groep bedoeld. Niet alleen de groep mensen met een beperking, maar ook andere groepen die om verschillende redenen worden uitgesloten van volwaardige deelname aan de samenleving, denk aan leeftijd, etnische herkomst, seksuele oriëntatie of genderidentiteit. Het staat natuurlijk elke gemeente vrij om bij het gebruik van de handreiking deze groepen direct mee te nemen in het opstellen voor inclusief beleid.